

Notulen van de Bestuursvergadering SMO, gehouden op 3 mei 2001 ten kantore van Bureau Maror, Casuariestraat 5, Den Haag.

Aanwezig:

Rob van der Heijden, Fred Ensel, Barend Elburg(plv.), Micha Gelber, Philip Staal, Reina Spier, John Koekoek (SIM), Robert Hompes, Willem-Jan Huijssoon (MinFin), Paul Spaans (KPMG), Bettie Groen (verslag)

Afwezig met kennisgeving:

Avraham Roet

Archief Philip Staal

---

1. Opening

De voorzitter verzoekt de aanwezigen om de discussie zo beknopt mogelijk te laten zijn.

2.

a) Voortgang verificatie en aanvullend formulier II

De heer Spaans heeft in de vorige vergadering zijn zorgen uitgesproken over de voortgang van de afhandeling met betrekking tot Formulier II. Er is inmiddels vastgesteld dat niet meer inspanning kan worden verricht door Bureau omdat menskracht een probleem is. Nadat een gesprek hierover met de heer Gelber is de voorliggende conceptofferte opgesteld. Kern van het voorstel is dat KPMG zo veel mogelijk gestandaardiseerde verificatie afhandelt. De niet-gestandaardiseerde verificatie zal het Bureau afhandelen, waarbij het om ruim 40 aanvragen gaat (de 'breinbrekers'). Het Bureau heeft inmiddels de beschikking over extra menskracht. De verwerking van Formulier II betekent extra werkzaamheden voor KPMG en daarom ligt een voorstel met bijbehorende conceptofferte op tafel.

De heer van der Heijden benadrukt dat alle bevoegdheden die aan KPMG worden gedelegeerd, wel onder verantwoordelijkheid van het SMO-bestuur blijven vallen.

De heer Spaans bevestigt dit. Eerst zullen binnenkomende aanvragen worden afgehandeld en tegelijkertijd zal worden getracht de achterstand in te lopen. Er wordt extra menskracht ingezet. De kwaliteit van afhandeling staat voorop. Drie aanvragers zijn afgewezen na ontvangst van Formulier II. Honderden aanvragen moeten bij het CBG worden nagetrokken. De moeilijkheidsgraad bepaalt de snelheid waarmee een aanvraag kan worden afgehandeld, momenteel zijn er 150 beschikkingen per week. Bij 'halfjoden' en plaatsvervangers veroorzaakt Formulier II vaak problemen. Bijna altijd is aanvullend onderzoek noodzakelijk.

Mevrouw Grüter denkt dat het tijdbeslag dat een individuele aanvraag eist, groter is dan oorspronkelijk gedacht. Er is een groot 'grijs' gebied bij de gestandaardiseerde aanvragen. Gestandaardiseerd betekent onder meer dat na onderzoek is gebleken dat een standaardprocedure mogelijk is, bijvoorbeeld nadat meerdere keren gebruik is gemaakt van verificatie op de grote joodse begraafplaatsen. Dit duurt weliswaar soms enige tijd, maar kan vaak door KPMG worden gebruikt. Inmiddels worden 31 bestanden gebruikt en er zijn ongeveer tien andere bronnen voor verificatie.

De heer Gelber heeft vernomen dat mensen vaak zelf zoeken naar gegevens, terwijl in het formulier staat dat zij dit niet hoeven te doen, want dit is het werk van Maror.

De heer Spaans merkt op dat de Helpdesk telefoontjes keurig beantwoordt en ook emails worden zoveel mogelijk dezelfde dag beantwoord. Er blijkt veel structuur te zitten in de gestelde vragen. Als SPI of Helpdesk Israël telefonisch om informatie verzoekt over individuele gevallen, wordt wel mededeling gedaan als het gaat om het tijdpad van afhandeling of indien het een beschikking betreft. Hiermee wordt wel prudent omgegaan.

De heer Huijssoon vraagt bij de op tafel liggende conceptofferte naar de verhouding tot de oorspronkelijke overeenkomst met KPMG. Dit wordt door het Bureau getoetst en vervolgens zal een aanvullende begroting bij MinFin worden ingediend.

De heer Spaans benadrukt dat hij, als antwoord op de vraag van de heer Elburg over de persoonlijke begeleiding van aanvragers in Israël, heeft geantwoord dat het technisch geen problemen geeft, maar dat hij hiermee grote moeite heeft vanwege de zorgvuldigheid en de privacy die ermee gemoeid gaan. Veel hangt af van de rol van de Helpdesk Israël. Bij KPMG bestaat grote zorg over schending van privacy vanuit Israël en over de verstrekking van gegevens. Alleen als er voldoende vertrouwen in de Helpdesk Israël is, wil hij erover nadenken. Hij stelt twee minimale voorwaarden:

- De directie is verantwoordelijk voor de Helpdesk en garandeert vertrouwelijkheid;
- KPMG ontvangt een kopie van de geheimhoudingsverklaring van alle medewerkers van de Helpdesk Israël.

De heer Spaans vindt de intentie van de Helpdesk Israël goed, maar een betere optie is in een begeleidende brief te verwijzen naar de mogelijkheid tot bijstand van Helpdesk Israël medewerkers.

Mevrouw Spier wil vasthouden aan het principe “gelijke joden, gelijke kappen”. De heer Ensel stelt als prioriteit de instandhouding van de goede naam van KPMG.

Er volgt discussie over de mogelijkheid de privacy te waarborgen, maar KPMG is daarover niet 100% zeker.

Besloten wordt geen lijst met namen van aanvragers te verstrekken aan Helpdesk Israël. Formulier II wordt wel vertaald in het Iwriet, ondanks het eerder genomen besluit dit niet te doen.

b) Organisatie werkzaamheden en wijze van functioneren

De voorzitter verhaalt dat er veel is voorgevallen, vooral op het gebied van negatieve publiciteit en dat onder meer de directeur hierdoor is beschadigd. Hij betreurt het dat de heer Hompes mede naar aanleiding hiervan heeft gemeend zijn ontslag te moeten aanbieden.

De heer Hompes geeft aan dat de inhoudelijk onjuiste wijze bejegening in de pers, maar ook sinds eind januari via mails, het hem onmogelijk maken als joodse directeur een goede werkrelatie met SPI te onderhouden. Er is geen enkele vertrouwensbasis. Hij benadrukt dat eventueel door het Bureau gemaakte fouten altijd bespreekbaar zijn geweest en blijven.

De heer Ensel betreurt dat de heer Hompes zo is beschadigd en het daaruit voortvloeiende besluit, maar acht het wijs onder de omstandigheden. Hij benadrukt dat hij in de pers aantijgingen steeds heeft ontkracht en alle beschuldigingen verre van zich heeft geworpen.

Mevrouw Spier vindt het een uiterst beschamende vertoning en vraagt zich af of ook het bestuur in gebreke is gebleven in deze. Zij wijst erop dat nagedacht moet worden over de consequenties die deze beslissing heeft voor de Bureaumedewerkers.

De heer Gelber benadrukt dat het bestuur de procedure goed moet begeleiden. Dit moet niet in de krant komen, alvorens eigen bestuursleden en medewerkers het nieuws hebben gehoord.

De heer Staal vindt de gang van zaken een schandalige en betreurenswaardig dat het zo gelopen is. Hij vraagt zich af wat de consequenties van dit alles zijn.

De voorzitter heeft de secretaris verzocht een profielschets te maken, rekening houdend met de inmiddels opgedane ervaringen.

De heer Ensel benadrukt dat het niet de bedoeling is dat de heer Gelber nu interim interim-directeur gaat worden. De heer Gelber peinst er niet over dit nogmaals te doen.

De heer Elburg herinnert eraan dat de slechte verhouding tussen de directeur en de SPI al maanden gaande is. De salariskwestie had nooit in de pers gemogen en hij betreurt het ontslag van de directeur naar aanleiding hiervan. Hij begrijpt niet waarom het bestuur de heer Hompes niet heeft overgehaald zijn beslissing te herzien, als men hem zo goed vindt.

Afgesproken wordt dat het bestuur in samenwerking met de directeur een persbericht zal opstellen. Er zal geen informatie naar buiten gaan, alvorens de directeur morgenochtend rond 10.00 uur zijn beslissing aan de medewerkers heeft meegedeeld. Daarna wordt een persbericht verzonden en worden alle belanghebbenden ingelicht.

Besloten wordt de contacten met de media alleen via de voorzitter te laten lopen.

- c) De moeilijke telefonische bereikbaarheid van het kantoor lijkt een knelpunt te zijn. Dit ligt zeker niet aan de bezetting, die is er dagelijks van 08.00 uur tot 19.00 uur.

De directeur geeft kort uitleg over de huidige centrale en over de nieuw aan te schaffen centrale, welke het dubbele aantal binnenkomende lijnen zal hebben.

Het bestuur stemt in met de aanschaf van een nieuwe telefooncentrale.

Gewezen wordt op de slechte bereikbaarheid van de Helpdesk bij KPMG.

De heer Spaans geeft aan dat dit een bekend probleem is. Vaak ligt het aan de operators in het buitenland dat het 0800 nummer niet bereikbaar is. Er zijn negen binnenkomende lijnen beschikbaar voor de Helpdesk en veel meer is er niet aan te doen.

De heer Elburg wil spreken over privacyregels, die gelden voor KPMG-medewerkers. De SMO-secretaris is vaak bij de Helpdesk en ziet veel formulieren. Daardoor opgedane kennis wordt gebruikt om conclusies te berde te brengen tijdens de bestuursvergaderingen. Hij vraagt zich af of dit een goede zaak is. De heer Elburg benadrukt dat het niet persoonlijke is, maar in het algemeen is bedoeld.

Het bestuur is ervan overtuigd dat de heer Gelber kiesheid betracht. De heer Gelber heeft de geheimhoudingsverklaring van KPMG getekend.

De heer Koekoek toont begrip voor de mening van de heer Elburg. Hij heeft de leden van het SIM-bestuur gevraagd geen uitvoerende taken te doen, vanwege eventueel belangenverstremgeling. Alle vertalers hebben de geheimhoudingsverklaring echter ondertekend.

De heer Spaans deelt in theorie de mening van heer Elburg, maar in de praktijk is gebleken dat er geen geschikte vertalers zijn voor vertaling van de formulieren.

De voorzitter concludeert dat geen privacyregels worden geschonden en dat de heer Gelber zijn werkzaamheden als vertaler kan voortzetten.

d) Communicatie (intern / extern), publiciteit / PR

De voorzitter heeft behoefte aan goede begeleiding bij de PR-activiteiten en andere publiciteit. De zaken moeten professioneel worden aangepakt. In het kader hiervan hebben hij en de heer Ensel een gesprek gevoerd met de heer van Luijken. Het lijkt verstandig te beslissen dat op afroep een professional het bestuur zal begeleiden bij de communicatie-activiteiten. De heer van Luijken heeft de nadruk gelegd op pro-actief handelen. Hij denkt hierbij bijvoorbeeld aan het maken van een sterkte/zwakte - analyse. Er ligt een voorstel tot het inhuren van deze professional bij begeleiding aan de voorzitter bij externe communicatie.

De heer Koekoek wijst op een mediaplan van het SIM-bestuur. Communicatie naar buiten is mede een zaak van de SIM en hij verzoekt de voorzitter dit plan te betrekken bij alle communicatiezaken.

3.

a) Concept financieel verslag Helpdesk Israël

De heer Elburg vindt dat het conceptverslag niet had moeten worden verspreid, maar zoals gewoon is, eerst door de onderzochten met de accountant had moeten worden becommentarieerd en pas daarna naar de opdrachtgever had moeten worden gezonden.

De heer Ensel wijst erop dat dit nu achterhaald is. Het gaat nu om twee zaken: het gesprek met de SPI voorzitter en de relatie tot het SMO – bestuur. Naar aanleiding van de problemen hebben voorzitter en vice-voorzitter in Israël vorige week, namens het bestuur, de heer Roet verzocht af te treden als SMO–bestuurslid, maar de heer Roet heeft hierop negatief gereageerd. De leden van SPI schaarden zich achter de heer Roet. Het bestuur respecteert dit. Wel moeten mogelijkheden worden gevonden om rustig verder te kunnen werken. Het heeft geen zin hard tegen hard te gaan, het bestuur moet proberen de irritaties weg te halen en een modus te vinden voor verdere samenwerking. Dit is belangrijk omdat de positie van het bestuur in Nederland duidelijk moet zijn.

Duidelijk is dat het beter is voor de onderlinge verstandhouding dat de heer Roet enige tijd niet aanwezig zal zijn bij SMO–bestuursvergaderingen. Tegelijkertijd moet worden gezocht naar een oplossing die tot ieders tevredenheid leidt en geen verdere persoonlijke beschadigingen aanricht.

Het bestuur hoopt dat hiervoor bij de SPI begrip zal zijn. Nadrukkelijk wordt gezegd dat het hier geen ultimatum betreft, maar een dringend verzoek aan SPI. Er is tijd nodig om tot een oplossing van de huidige situatie te komen en dat vereist een periode van rust en bezinning aan alle kanten.

De heer Spaans vraagt het bestuur om richtlijnen hoe KPMG moet omgaan met verzoeken van de heer Roet om informatie over aanvragen.

De heer Roet is nog steeds SMO–bestuurslid en er verandert derhalve niets voor KPMG.

De heer Ensel vraagt nogmaals de bestuursleden begrip te hebben voor het feit dat er mensen aan tafel zitten die beschadigd zijn. Hij heeft afspraken gemaakt met SPI en de Helpdesk Israël over de financiële afwikkeling. Voor eind mei zullen ze een gedocumenteerde opzet geven getoetst aan de begroting die in maart met Mazars is opgesteld. Afgesproken is tevens dat de betalingen gewoon zullen doorgaan.

Er zal een aparte registratie komen voor de Helpdesk Israël op een aparte rekening vanaf eind mei met een duidelijke maandrapportage naar Nederland. Dit houdt in dat de financiële administratie zal verbeteren. Dit alles heeft de instemming van de accountant, die heeft verzocht een kopie te mogen ontvangen van dagafschriften. In mei zal overmaking geschieden op declaratiebasis, daarvoor komt een verslag van alle uitgaven tot 6,5 ton, zodat problemen worden opgelost. Er wordt op declaratiebasis vooraf, per maand achteraf, verantwoord naar het budget toe. Bedragen in de begroting zijn geoormerkt. De heer Ensel heeft tegenover de Helpdesk Israël zijn vertrouwen in deze gang van zaken uitgesproken.

De heer Staal meldt dat gezorgd wordt voor een maandrapportage per gebudgetteerde posten voor de totale SMO begroting. Indien overschrijdingen plaatsvinden in Israël moet dit worden gerapporteerd.

De heer Ensel benadrukt dat alleen aangegane verplichtingen die binnen de

begroting vallen, zullen worden gehonoreerd. Alles daarbuiten is supplementair. Het bestuur spreekt zijn vertrouwen uit in de nakoming door de Helpdesk Israël van de gemaakte afspraken.

De heer Huijssoon wijst erop dat noch de in maart bijgestelde begroting, noch de overeengekomen begroting van 28 december 2000 door MinFin zijn goedgekeurd.

- b) Het jaarverslag van de SMO is inmiddels gereed en zal komende week worden verzonden naar alle betrokkenen.

4. Ingekomen post

- a) Brief Kasdorp

De heer Gelber licht toe het facturen betreft gericht aan SMO en dat de betaling in overleg met CJO direct door MinFin zal worden gedaan. Aangezien MinFin betalingen heeft uitgevoerd via het CJO wordt de indruk gewekt dat het hier om aan het CJO gerichte facturen betreft.

Op een vraag van de heer Huijssoon antwoordt de heer Ensel dat deze betaling niet onder de begroting CJO vallen, maar dat hij akkoord heeft gekregen hiervoor van de heer Ruppert van MinFin.

- b) Brief Boer & Croon

De heer Gelber is van mening dat door de heer Roetafspraken zijn gemaakt over de kosten tot 30 november 2000. Op verzoek van de heer Gelber zou een nieuw contract worden opgesteld waarin sprake zou zijn van prestatie in plaats van inspanning, maar dit is door Boer & Croon nooit ten uitvoer gebracht. De heer Roet is een overeenkomst aangegaan met B&C op basis van de eerder door hem telefonisch gemaakte afspraak voor een bedrag van 2 ton, excl. BTW. De heer Croon heeft steeds beweerd dat dit slechts een gedeelte van de afspraak was die hij met de heer Roet heeft gemaakt. Het meningsverschil hierover is niet opgelost en de heer Croon komt nu hierop terug. B&C moet worden gevraagd over welk bedrag hun eis gaat. Na ontvangst van hun opgave zal een en ander aan MinFin worden voorgelegd, daar het om meerkosten gaat.

- c) Brief PUR is inmiddels beantwoord.

- d) Managementsrapportage

Er zijn geen bijzonderheden te melden.

5. Notulen SMO d.d. 5 april 2001

Het verslag wordt ongewijzigd vastgesteld, alsmede de besluitenlijst en actiepuntenlijst.

N.a.v. pagina 6, punt 5, meldt de heer Koekoek dat inmiddels een conceptbegroting voor SIM / Kamer I is opgesteld.

Er is geen verslag van 16 april 2001. Dit punt wordt van de agenda afgehaald.

6. Brieven MinFin

- a) De brief van 19 april meldt dat de heer Markens wordt geaccepteerd als plv. lid SMO-bestuur. Niet duidelijk is of hijzelf de benoeming wil aanvaarden.

- b) De brief van 11 april zal deze week worden beantwoord.

- c) Naar aanleiding van de brief van 5 april wordt de heer Gelber gevraagd liaison te zijn voor Kamer II en III. Het onderwerp komt op de agenda voor de volgende vergadering, indien iemand van SPI aanwezig is, daar het beleidskwesties betreft.

De heer Koekoek meldt dat nog steeds geen geld is ontvangen van SPI. Hij heeft hierover gebeld met de heer Roet. Volgende week vindt een gesprek plaats met CJO over dit onderwerp, daarna zal hierover met SPI worden afgestemd.

7. Stafuitbreiding.

De heer Hompes licht toe dat de nieuw aangenomen historici veel tijd bij KPMG zullen doorbrengen. De zgn. 'breinbrekers' zullen door de nieuwe medewerkers van het Bureau worden afgehandeld. De financiële consequenties zijn twee ton extra dit jaar, die waarschijnlijk nog binnen de begroting kunnen worden gevonden. De uitbreiding van het secretariaat zal mede ten dienste komen van SIM/Kamer I. De heer Flim zal zich voornamelijk bezighouden met digitaliseren van bestanden. De heer van Heereveld gaat de heer Blasius vervangen v.w.b. financiële administratie. Het bestuur gaat akkoord met de voorgestelde uitbreiding en financiële consequenties daaraan verbonden.

8. Bestuurssamenstelling

Het bestuur betreurt het dat de heer Polak zijn bestuurslidmaatschap heeft opgezegd op dit moment. Hij zal namens het bestuur een brief krijgen waarin hij wordt bedankt voor de inzet.

9. Mondeling verslag Kamer I / SIM

Mevrouw Spier heeft geconstateerd dat een overlap bestaat in de besproken onderwerpen. Zij had meer bespreking van feiten verwacht. Belangrijke vraag ter vergadering was of een grens moet worden gesteld aan de verificatieprocedure. Hoeveel tijd (en geld) moet hieraan worden besteed en wanneer is er genoeg gedaan.

De heer Gelber deelt mee dat de volgende vergadering van Kamer I / SIM is verschoven naar 9 mei. Helaas kan niemand van het SMO-bestuur daarbij aanwezig zijn.

10. Vergaderschema

Dit punt wordt aangehouden en komt de volgende vergadering terug op de agenda.

11. Rondvraag

- a) De heer Ensel meldt dat het Indisch Platform hem heeft gevraagd een inleiding te houden over de ervaringen bij Maror.
- b) De heer Koekoek meldt dat de begroting voor SIM en Kamer I is opgesplitst. Hij vraagt toestemming van de penningmeester voor het inhuren van een accountant voor de openingsbalans.
De heer Staal geeft als penningmeester hiervoor akkoord.
- c) De heer Spaans informeert het bestuur over zijn beslissing van hedenochtend om alle correspondentie met de Helpdesk Israël op te schorten, mede vanwege het uitlekken van informatie. Hij heeft er geen vertrouwen in dat medewerkers van de Helpdesk Israël geheimhouding betrachten zoals KPMG dat eist van de medewerkers in Nederland. De Helpdesk Israël is in zijn opinie geen zelfstandig juridisch orgaan, derhalve is de SMO verantwoordelijk voor de Helpdesk Israël als

onderdeel van de Stichting.

De heer Gelber beschouwt de in de publiciteit gekomen informatie als een 'bedrijfsongelukje' en is van mening dat de communicatie niet volkomen plat moet gaan vanwege een incident.

De heer Ensel is van mening dat de integrale verantwoordelijkheid die de SMO heet voor de Helpdesk Israël niet ingevuld is zoals zou moeten. De functionele verantwoordelijkheid voor uitvoering van werkzaamheden door de de Helpdesk Israël ligt bij SPI. en de heer Spaans moet derhalve met hen contact opnemen.

De heer Staal licht toe dat besloten is dat de SPI verantwoordelijk zal zijn voor de dagelijkse gang van zaken bij de Helpdesk Israël, omdat het niet mogelijk is dit vanuit Nederland te sturen. De financiële verantwoordelijkheid ligt, zolang alles binnen de begroting blijft, ook bij SPI. Het is niet mogelijk vanuit Nederland invloed op de dagelijkse gang van zaken uit te oefenen.

De voorzitter benadrukt nogmaals dat de wettelijke eindverantwoordelijkheid bij de SMO is en blijft. Over de gemaakte afspraken met de Helpdesk Israël over eventuele loskoppeling van de SMO en de juridische consequenties hiervan zal de directeur contact opnemen met de Landsadvocaat. Intussen blijft alles bij het oude en kan KPMG gewoon de informatie verstrekken die door de Helpdesk Israël nodig wordt geacht voor het uitoefenen van de werkzaamheden.

Op 5 mei zal bij KPMG een voorlichtingsbijeenkomst voor een groot gezelschap worden gehouden. Ook de directeur van het Bureau zal daarbij aanwezig zijn.

De voorzitter sluit de vergadering onder dankzegging voor ieders aanwezigheid en inbreng om 00.15 uur.